

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Освітня програма	34108 Водопостачання та водовідведення
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	34108
Назва ОП	Водопостачання та водовідведення
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Косьмій Михайло Михайлович, Чистяков Артем Олександрович, Грицина Олександр Олексійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.06.2020 р. – 11.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/11/34108_Vodopostachannya_ta_vodovidvedennya.pdf , https://pgasa.dp.ua/zvity_somoanalizy/
Програма візиту експертної групи	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/11/Programa_PDABA_9-11-cheravnua-2020.pdf , https://pgasa.dp.ua/programy-roboty-ekspertiv/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Водопостачання та водовідведення», що започаткована та реалізується в стінах ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» є однією з декількох програм, підготовку за якими здійснюється в Україні. Тому ЗВО та академічний персонал несе високу соціальну відповідальність за підготовку магістрів за ОНП «Водопостачання та водовідведення» тривалістю 1 рік та 9 місяців. Варто вказати, що цінність випускників за програмою, також обумовлена контекстом закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» основою якого є національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» розроблена спільно з ООН і яка передбачає ціль №6 «Чиста вода та належні санітарні умови». Саме випускники за ОП, можуть забезпечити виконання завдань цієї цілі №6, зокрема збільшення частки сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії з 1,9% у 2015 році до 80% у 2030 році. Таким чином, ОП є цінною з підготовки фахівців, які є кадровим забезпеченням реалізації державної екологічної політики України. Відповідно до наказу ректора ДВНЗ «ПДАБА» від 27.11.2019 р. №519 були внесені зміни щодо гарантів освітньо-наукових програм ЗВО, де замість гаранта к.т.н., доцента Нагорної О.К. призначено к.т.н., доцента Нечитайла М.П. Згідно пояснень ЗВО змінити інформацію у відомостях про самооцінювання в частині інформації про гаранта не було можливо. Загалом оцінюючи ОНП та процес акредитації експертна група має позитивні враження, і відзначає організованість колективу, що здійснює підготовку, повного надання документів від ЗВО, участі всіх запрошених осіб на зустрічах в рамках акредитації, бажання розвиватися та покращувати освітній процес. ЗВО має ряд договорів про співпрацю з промисловими підприємствами України щодо практик здобувачів вищої освіти. ЗВО присвоює, як освітню, так і професійні кваліфікації за ОНП: Науковий співробітник; Викладач вищого навчального закладу. Має певне власне лабораторне обладнання для підготовки здобувачів, а також використовує лабораторії ТОВ «Хімічна фабрика «Основа». Найголовніші висновки щодо критеріїв, на думку експертної групи, полягають, як в позитивних практиках, що реалізуються за ОНП і які вказані вище, так і робота, що потребує підсилення. Зокрема, варто звернути увагу, що програма освітньо-наукова та передбачає 30% дослідної складової, саме її реалізацію, варто підсилити і через кадровий підбір академічного персоналу (доктори наук з водопостачання та водовідведення) і через власне сучасне наукове обладнання для лабораторій, участі в реалізації наукових тем за кошти державного бюджету та міжнародних проектів, звернути увагу на формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів, унікальність програми в порівнянні з програмами спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» та формування саме для ОНП «Водопостачання та водовідведення» її унікальних цілей та програмних результатів навчання.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Підсумок сильних сторін освітньо-наукової програми «Водопостачання та водовідведення» ДВНЗ «ПДАБА»: 1. Академія користується ліцензійним програмним забезпеченням MS Office 365, який відкриває широкі можливості для студентів та викладачів в напрямі діджиталізації освітнього процесу. 2. Студентське самоврядування має можливість реалізовувати власні проекти та проводити заходи, користуватись фінансами студентського самоврядування. Студенти входять до складу вчених рад, різних комісій та приймають участь в обговоренні ОНП ЗВО. 3. ПДАБА формує освітнє середовище, яке також включає спортивні майданчики, басейн та якісні заклади громадського харчування. 4. Керівництво ЗВО на прямому контактує з студентством, що знайшло позитивні відгуки від здобувачів вищої освіти та має позитивні практики. 5. В ЗВО розвинена студентська наукова діяльність, діють студентські наукові товариства. Відбувається компенсація студентам видатків на відрядження для участі олімпіадах та конференціях. 6. Кафедра «Водопостачання, водовідведення та гідравліки» має тісні контакти з промисловими підприємствами регіону, в тому числі з ТОВ «Хімічна фабрика «Основа». 7. ЗВО через веб-ресурси є відкритим та демонструє прозорість у своїй діяльності. 8. Діє чітка система нарахувань додаткових балів до рейтингу успішності студентів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група дійшла висновку, що для подальшого удосконалення освітнього процесу потребує покращення співпраці з усіма стейкхолдерами щодо змісту та цілей ОП, більш активне залучення студентів, роботодавців до формування змісту ОП на етапах створення та періодичного перегляду й оновлення ОП. Формулювання цілей варто уточнити з позицій сучасного розвитку ринку праці. Потребує конкретизації підсумкове оцінювання за певними освітніми компонентами, спрямованими на досягнення тих чи інших програмних результатів навчання. Структурно-логічна схема, яка наведена в ОП не встановлює послідовності та взаємозв'язку між освітніми компонентами та потребує уточнення. Потребує доопрацювання та вдосконалення зміст ОП в частині предметної області та ПРН. У запропонованому в ОП переліку дисциплін для вільного вибору освітніх компонентів за змістовим наповненням певною мірою дублюють один одного (ОК з блоку №1 «Спецкурс: Технології проектування систем водопостачання та водовідведення» ОК з блоку №2 «Особливості проектування мереж та споруд промислових стічних вод»). Це певним чином звужує вибір студентів при побудові індивідуальної освітньої траєкторії. Рекомендовано запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, покращити інформування ЗВО про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Необхідно використати всі можливості ліцензійної платформи навчання Office 365. Також, експертна група вважає за необхідне, переглянути програмні результати навчання (роботодавець-випускник-здобувач-науково-

педагогічний працівник). Експертна група пропонує звернути більше уваги на дослідницьку складову, що є вкрай необхідною для даної категорії здобувачів. Рекомендується систематизувати і узагальнити інформацію про результати анкетувань і опитувань на сайті академії. Експертна група рекомендує слідкувати за відповідністю напрямків науковій тематиці кафедри та НПП і відповідно дисциплінам ОНП, більш коректно розміщувати інформацію, яка належить до публічної, на сайті академії (Положенням щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Придніпровської державної академії будівництва та архітектури). На даний момент відсутня єдина електронна база даних, звідки студент може завантажити методичні вказівки та іншу допоміжну літературу, здобувачам доводиться шукати в різних джерелах, в тому числі не електронних. Експертна група вважає за необхідне під час перегляду освітніх програм вибірково складову подати у вигляді каталогів дисциплін (а не блоків №1, №2...) задля більш ефективної індивідуальної траєкторії студента. Відсутня інформація стосовно обговорення проекту ОНП «Водопостачання та водовідведення» за попередні роки.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма (далі - ОП) декларує 8 цілей. Значна частка цілей носить загальний характер, що не дозволяє в повній мірі встановити в чому полягає «фокус» програми. Місія ЗВО [https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Strategiya_2020-2025-1.pdf, с. 3] першочергово передбачає підготовку фахівців, що не вказано серед цілей програми. Цілі програми в цілому відповідають місії та стратегії закладу.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

З протоколу кафедри водопостачання, водовідведення та гідравліки від 6 червня 2018 р. №13 [1] важко встановити, які саме пропозиції були зібрані академічним персоналом при формулюванні цілей та програмних результатів навчання (далі - ПРН) від здобувачів вищої освіти та випускників. Подана на прохання експертної групи (далі - ЕГ) анкета опитування здобувачів щодо цілей та ПРН ОП закладом вищої освіти (далі - ЗВО) [10] не містить питань щодо цілей та ПРН. Більшість інформації щодо цілей та ПРН отримано ЗВО у формі спілкування та бесід з випускниками. Більшість ПРН ОП сформульовані таким чином: ЗН1-ЗН7, ЗН9-ЗН11, УМ1-УМ3, УМ5, УМ7, УМ9, УМ10, УМ12 (Розділ V, ОП). ЗВО має 3 договори про співпрацю з підприємствами [11]. ЗВО продемонструвало 5 рецензій на ОП, зокрема рецензія ТОВ «АВД Трейд» містить інформацію про цілі та ПРН. Певним конфліктом інтересів є продемонстрована рецензія від директора ТОВ «Хімічна фабрика «Основа» М.П. Нечитайла, який одночасно був тоді співробітником ЗВО, а нині є гарантом ОП. На рецензіях відсутні дати їх написання, що не дозволяє встановити до якої саме ОПП вони стосуються (у ЗВО є ОПП 2018 року та 2019 року). Під час зустрічі з роботодавцями [Зустріч 7] встановлено, що деякі рецензії були написані ними в лютому-березні 2020 року, що є певним порушенням термінів врахування інтересів роботодавців під час розроблення ОП. З отриманої інформації від ЗВО у вигляді протоколів та наказів [1-7] важко встановити, які саме пропозиції від академічної спільноти були отримані під час врахування цілей та ПРН в ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

З відомостей про самооцінювання важко оцінити кількісно наскільки є потреба у випускниках ОП на ринку праці. Відповідно до ОП та навчального плану ЗВО присвоює освітню та професійну кваліфікацію. Професійна кваліфікація: 2359.1 Науковий співробітник; 2310.2 Викладач вищого навчального закладу. Під час зустрічі з роботодавцями [Зустріч 7] останні не володіли інформацією про присвоєння вказаної професійної кваліфікації, проте частина з них зазначила, що є зацікавленою у наукових співробітниках. Здобувачі вищої освіти, не знають яка кваліфікація їм буде присвоєна [Зустріч 3,6]. Аналіз ринку праці, щодо потреби у викладачах ЗВО у відомостях про самооцінювання ОП відсутній. В ОНП враховані деякі сучасні тенденції розвитку галузі, а саме в ОНП 2019 року

зроблений акцент в певних освітніх компонентах (далі - ОК) на мембранних технологіях очищення вод. ЗВО під час формулювання цілей та ПРН не врахував досвід аналогічних іноземних програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ПРН ОП в цілому відповідають Національній рамці кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня. Під час аналізу ПРН ОП «Водопостачання та водовідведення» за 2018 рік експертною групою було встановлено ідентичність ПРН за ОНП «Теплогазопостачання і вентиляція» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/MN-192-Budivnytstvo-ta-tsyvilna-inzheneriya-TGPV-2018-23-01-2020.pdf>]. Під час зустрічі з гарантом ОП [Зустріч 2] ЕГ задала відповідне питання гаранту, оскільки дві ОНП має ідентичні ПРН, і наскільки доцільно тобі існування їх двох, на що ЕГ отримала відповідь, що результати дійсно однакові, проте дані ОНП в складі спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Наступний аналіз ПРН для ОНП «Водопостачання та водовідведення» та «Теплогазопостачання і вентиляція» за 2019 рік встановив зміну словосполучень «систем теплогазопостачання, вентиляції та кондиціонування» на «системи водопостачання та водовідведення» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/MN-192-Budivnytstvo-ta-tsyvilna-inzheneriya-TGPVK-2019-29-01-2020.pdf>].

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЗВО має договори про співпрацю із підприємствами та продовжує розвиток даного напрямку співпраці. ПРН ОП в цілому відповідають Національній рамці кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Потребує покращення співпраця з зацікавленими сторонами щодо змісту та цілей ОП, більш активне залучення студентів, роботодавців до формування змісту ОП на етапах створення та періодичного перегляду й оновлення ОП. Формулювання цілей варто уточнити з позицій сучасного розвитку ринку праці. Потребує конкретизації в оцінюванні ОП за певними освітніми компонентами, спрямованими на досягнення тих чи інших програмних результатів навчання. За результатами опитування здобувачів необхідно врахувати, що саме в освітній програмі їх задовольняє / не задовольняє. Доречно ознайомитись з досвідом аналогічних закордонних ЗВО щодо формування змісту ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертна група оцінюючи даний критерій прийшла до висновку про загалом відповідність критерію, оскільки освітня програма має цілі, в тому числі і наукового характеру, має місце залучення стейкхолдерів до уточнення цілей та ПРН та ПРН ОНП в цілому відповідають Національній рамці кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо обсягу програм визначених статтею 5 Закону України «Про вищу освіту» та становить 120 кредитів ЄКТС. Обсяг вибіркового компонента відповідає чинному законодавству України та становить 33,5 кредити ЄКТС, що відповідає Закону України «Про вищу освіту». Надану в матеріалах Відомостей про самооцінювання освітню програму затверджено в липні 2018 року, а наданий навчальний план – в лютому 2018 року, що є порушенням п.5 ст. 10 Закону України «Про вищу освіту», відповідно до якого навчальний план розробляється на підставі відповідної освітньої програми.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має відповідну структуру і складений у відповідності до п.3.3 Стандарту ДВНЗ ПДАБА ОП-01-18 «Положення про організацію освітнього процесу», [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-go-protsesu.pdf>] та «Стандарт про розробку освітніх програм зі спеціальностей ДВНЗ ПДАБА» (протокол №13 від 04.07.2019 р.) <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-rozrobku-osvitnih-program.pdf>. Прийнята у ЗВО структура ОП частково відповідає рекомендаціям МОН наведеним у листі від 28.04.2017 р. №1/9-239, зокрема в частині структури матриці відповідності та матриці забезпечення є відмінності. Структурно-логічна схема, яка наведена в ОНП не встановлює послідовності та взаємозв'язку між освітніми компонентами. Програмні результати навчання складаються з 12 ЗН (знати), 12 УМ (умінь), 2 КОМ (комунікацій) та 3 АіВ (автономності і відповідальності). ОНП передбачає: 1. Дисципліни циклу загальної підготовки (1.1 Нормативні навчальні дисципліни – 6 кредитів, 1.2 Варіативні навчальні дисципліни – 4,5 кредити) та 2. Дисципліни циклу професійної підготовки (2.1 Нормативні навчальні дисципліни – 34,5 кредити, 2.2 Варіативні навчальні дисципліни – 33,5 кредити), Практичну підготовку (виробнича, науково-дослідна) – 12 кредитів та Атестація (захист кваліфікаційної роботи) – 29,5 кредити ЄКТС. Освітні компоненти, включені до освітньої програми в сукупності в цілому дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Проте, варто вказати, що «2.1 Нормативні навчальні дисципліни» є дисциплінами загально-будівельного спрямування тоді, як суто професійне спрямування ОНП «Водопостачання та водовідведення» забезпечується лише через вибіркові блоки «2.2. Варіативні навчальні дисципліни». Крім того, програмні результати навчання 12 ЗН (знати), 12 УМ (умінь), 2 КОМ (комунікацій) та 3 АіВ (автономності і відповідальності) носять здебільшого загально-будівельне спрямування з акцентом на будівлі та споруди, що частково відповідає предметній області «Водопостачання та водовідведення».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз нормативних освітніх компонент, що вказані в ОНП - 1.1 та 2.1 «Нормативні навчальні дисципліни» свідчить, що вони частково відповідають предметній області водопостачання та водовідведення. Експертна група проаналізувала зміст освітніх компонент 1.1 та 2.1 «Нормативні навчальні дисципліни» та прийшла до висновку, що їх предметна сфера в основному носить загально-будівельний характер, і лише ПН10 «Модернізація, реконструкція та ремонтно-відновлювальні роботи в будівництві та цивільній інженерії» має елементи предметної області водопостачання та водовідведення. Варто вказати, що ПРН визначені в ОНП теж носять загально-будівельний характер з акцентом на будівлі та споруди, що частково відповідає предметній області «Водопостачання та водовідведення». Крім того ПРН для освітньо-професійної програми «Водопостачання та водовідведення» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/OPP-Vodopostachannya-ta-vodovidvedennya-new-1.pdf>] ідентичні для ПРН освітньо-наукової програми «Водопостачання та водовідведення». Відповідно до п.5 статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: «Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків». Таким чином не зрозуміло, яким чином ЗВО забезпечує дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків при ідентичності ПРН із освітньо-професійною програмою. Освітні компоненти з предметної області водопостачання та водовідведення розміщені, як «2.2 Варіативні навчальні дисципліни» в блоках вільного вибору здобувачів №1 та №2.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОП передбачено два варіативні блоки для формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів обсягом 33,5 кредити ЄКТС (27,9%) та з 6 освітніх компонент кожен. Інформування здобувачів про зміст дисциплін здійснюється через анотації освітніх компонент на дошках оголошень та через силабуси розміщені на сайті ЗВО [<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>]. Здобувачі вищої освіти здійснювали вибір ОК блоків 09.08.2018 р. (наказ про зарахування здобувачів до числа студентів наявний проте офіційно вони отримують статус здобувача вищої освіти за ОП з 01.09.) та 30.05.2019 р. В процесі аналізу було встановлено: 1. ОК з блоку №1 «Спецкурс: Технології проектування систем водопостачання та водовідведення» (кількість кредитів ЄКТС 14,5) [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/10/Spetskurs.-Tehnologiya-proektuvannya-system-vodopostachannya-ta-vodovidvedennya.pdf>] та ОК з блоку №2 «Особливості проектування мереж та споруд промислових стічних вод»

(кількість кредитів ЄКТС 14,5) [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osoblyvosti-proektuvannya-merezh-ta-sporud-promyslovyh-stichnyh-vod-1.pdf>] є однаковими за змістом та формою. Таким чином, яку б ОК здобувач не обрав, чи з блоку №1 чи №2 він би вивчав одне і теж, що переводить дані ОК з вибіркових на обов'язкові. Це значно скорочує кількість кредитів вільного вибору з 33,5 до 19 (15,8%). Це певним чином збіднює вибір студентів при побудові індивідуальної освітньої траєкторії. 2. Обрати індивідуальну освітню траєкторію з освітніх компонент різних блоків здобувач не може, тому навіть якщо він змінить свій вибір на 2 чи 3 семестр він буде вивчати дисципліни 1 блоку. Сенс проводити вибір на 2,3 семестр тоді відсутній. 3. Пункт 2.9 «Положення про порядок вибору навчальних дисциплін студентами» визначає, що мінімально необхідна кількість студентів (не менше 10 осіб), тоді деканат доводить до відома студентів перелік дисциплін (блоків варіативних дисциплін), що не будуть вивчатися. Після цього студент повинен обрати іншу дисципліну (блок дисциплін), де вже є або може сформуватися кількісно достатня група студентів. Проте за цією програмою навчається менше 10 осіб і під час зустрічей встановлено, що здобувачі інших ОП не можуть записатися на ці ОК. Таким чином ЗВО змушене порушувати своє Положення. 4. Один із здобувачів обрав в заяві блок №2 проте змушений був навчатися за блоком №1, оскільки не було достатньої кількості здобувачів за цим блоком [18-21].

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» регламентується «Положення про організацію практичної підготовки студентів» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/1.pdf>]. На ОП передбачена виробнича та науково-дослідна практика в кількості по 6 кредитів ЄКТС. Для проходження практик укладені договори з наступними підприємствами: ПАТ «Дніпрокомунпроект» та ТОВ «Дніпроводпроект». Основними виробничими завданнями вказаних підприємств є проектні роботи. На прохання ЕГ ЗВО надав звіти з практик та накази про практики [22-28]. Під час зустрічей з академічним персоналом [Зустріч 5] було встановлено, що тривалість практик є відмінною від тривалості передбачених навчальним планом. Зокрема згідно наказів та звітів про практику [22-28] виробнича практика (наказ від 23.04.2019 №214) тривала в період з 01.07 по 11.08.2019 р. тобто 6 тижнів і відповідно складала 9 кредитів ЄКТС. Крім того в навчальному плані передбачена практика впродовж 39-43 тижня, тоді як згідно наказу вона відбувалася з 44 по 49 тижднів. В свою чергу науково-дослідна практика тривала з 27.01 по 09.02.2020 р. (наказ від 28.11.2019 №521) і становила 2 тижні тобто 3 кредити на 22-23 тижні навчання тоді як згідно плану мала відбуватися впродовж 4 тижнів (21-24 тижднів). Таким чином фактично відбувся перерозподіл кредитів між практиками з 6/6 на 9/3 кредити ЄКТС, що ставить під загрозу досягнення ПРН визначених в ОП за цими ОК. Експертна група оцінила зміст звітів з науково-дослідної практики оскільки програма є освітньо-науковою і вказує на низьку якість академічної доброчесності у звітах, а саме на посилання у звітах на використані літературні джерела, в той час як самі джерела є застарілими та датуються 70-80 роками ХХ століття, в звітах спостерігаються посилання на не діючі ДБН та нормативно-правові акти. Крім того бази практик є проектними підприємствами, що ускладнює виконання здобувачами дослідницьких завдань відповідно до п.5 статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: «Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Цілі ОП: створення умов для реалізації концепції «Навчання впродовж життя», формування вміння самостійно підтримувати та підвищувати здобуті кваліфікаційні компетентності за вимогами часу впродовж майбутньої професійної діяльності; гуманізм, демократизм, патріотизм, пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей та сформовані на їх основі ПРН в ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. ОП включає цілий ряд освітніх компонент, які забезпечуються набуття навичок командної роботи: практичні та лабораторні заняття з дисциплін. Розширення комунікативних навичок передбачено під час вивчення іноземної мови, вдосконалення навичок підготовки та проведення презентацій здійснюється під час захисту курсових проектів та випускної кваліфікаційної роботи.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний професійний стандарт на момент започаткування та перегляду ОП був відсутній. ЗВО у відомостях про самооцінювання, ОП та навчальному плані вказує, що присвоює професійну кваліфікацію: 2359.1 Науковий співробітник та 2310.2 Викладач вищого навчального закладу попри відсутність професійного стандарту. Однак така ситуація щодо відсутності професійного стандарту має місце з причин, незалежних від ЗВО.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Стандарту ДВНЗ ПДАБА МР-01-19 «Положення про розробку навчальних планів здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-MR-01-19.pdf>) фактичне навантаження здобувачів вищої освіти (включно з самостійною роботою) складає 45 годин на тиждень. Кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС становить від 33% до 50% (для денної форми навчання). Максимальна кількість аудиторних годин на один тиждень теоретичного навчання становить: 18 годин. Опитування фокус-груп здобувачів щодо співвідношення фактичного навантаження здобувачів освіти на обсягу ОП/окремих освітніх компонент не проводилося.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В ЗВО проводяться наступні заходи: - розроблено положення про дуальну освіту в ДВНЗ ПДАБА згідно з рекомендаціями МОНУ (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-dualnu-osvitu.pdf>); проводиться аналіз потенційних замовників послуг з надання дуальної освіти в будівельній сфері; розробляється договір про надання дуальної освіти відповідно до типового договору МОНУ. Дуальна освіта в ЗВО на етапі становлення.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП включає цілий ряд освітніх компонент, які забезпечуються набуття навичок командної роботи: практичні та лабораторні заняття з дисциплін. Розширення комунікативних навичок передбачено під час вивчення іноземної мови, вдосконалення навичок підготовки та проведення презентацій здійснюється під час захисту курсових проектів та випускної кваліфікаційної роботи. В ЗВО запроваджуються елементи дуальної форми освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структурно-логічна схема, яка наведена в ОП не встановлює послідовності та взаємозв'язку між освітніми компонентами та потребує уточнення. Потребує доопрацювання та вдосконалення зміст ОП в частині предметної області та ПРН з водопостачання та водовідведення. У запропонованому в ОП переліку дисциплін для вільного вибору освітніх компонентів за змістовим наповненням певною мірою дублюють один одного (ОК з блоку №1 «Спецкурс: Технології проектування систем водопостачання та водовідведення» ОК з блоку №2 «Особливості проектування мереж та споруд промислових стічних вод»). Це певним чином збіднює вибір студентів при побудові індивідуальної освітньої траєкторії. Фактично відбувся перерозподіл кредитів між практиками з 6/6 на 9/3 кредити ЄКТС, що ставить під загрозу досягнення ПРН визначених в ОП за цими ОК. Опитування фокус-груп здобувачів щодо співвідношення фактичного навантаження здобувачів освіти на обсягу ОП/окремих освітніх компонент не проводилося.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Оцінюючи даний критерій на відповідність експертна група брала до уваги всю цілісність встановлених релевантних зв'язків та їх контексту. Експертна група вважає, що встановлені недоліки за підкритеріями 2-5 є більш вагомими ніж позитивні практики за підкритеріями 6-9. Встановлені недоліки можуть бути усунені в однорічний строк: структурно-логічна схема; зміст ОП в частині предметної області та ПРН з водопостачання та водовідведення; дублювання та ідентичність змісту ОК (як наслідок вільний вибір здобувача складає менше 25%); фактична тривалість практик та декларована тривалість в ОНП та навчальному плані (перерозподіл кредитів між практиками з 6/6 на 9/3 кредити ЄКТС).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ДВНЗ ПДАБА 2020 оприлюднені на офіційному веб-сайті [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/04/2020-PRAVYLA-VMESTE.pdf>] та в архіві за 2017 та 2018 рік [<https://pgasa.dp.ua/selection-committee/arhivsc/>], 2019 рік [31]. Експертна група за підсумками аналізу правил прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018 в цілому не встановила дискримінаційних положень. В правилах прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018 відсутня формула для розрахунку конкурсного балу вступника [п. 4-6 Правил прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018], крім того згідно п.4 бал диплому не враховується. Проте він був складовою рейтингу [<https://vstup2018.edbo.gov.ua/offer/487451/>]. В правилах прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018 на освітньо-наукову програму «Водопостачання та водовідведення» не передбачена можливість вступу для осіб з «неспоріднених» спеціальностей [додаток 3 таблиця з Правила прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018, 31]. Програма вступних фахових випробувань за 2018 рік не містить переліку рекомендованої літератури, а за 2019 рік містить значний перелік, проте він включає значну кількість джерел на російській мові та джерел з кінця 20 століття [30]. Не зовсім зрозуміло чому додаткове випробування на освітньо-наукову програму «Водопостачання та водовідведення» передбачає іспит з теоретичної механіки [32], яка в тому числі рекомендує літературу 1965 року. У експертної групи виникли труднощі в пошуку цих програм на 2020 рік на сайті ЗВО, в підсумку експертна група так і не встановила наявності цих програм на сайті ЗВО, що звісно обмежує можливість абітурієнтам.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми. Особливостями ОП є в тому числі і програми вступних випробувань [29,30], які передбачають проведення випробування у формі тестів 4-х рівнів складності з максимальною оцінкою у 100 балів. Перелік питань в тестах в основному спрямований на предметну область водопостачання та водовідведення. В правилах прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018 на освітньо-наукову програму «Водопостачання та водовідведення» не передбачена можливість вступу для осіб з «неспоріднених» спеціальностей [додаток 3 таблиця з Правила прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018, 31]. На прохання ЕГ були надані програми додаткових вступних випробувань, у ЗВО таке випробування на освітньо-наукову програму «Водопостачання та водовідведення» відбувається з технічної механіки. Під час зустрічей в рамках акредитації, ЕГ надані були пояснення щодо розподілу кількості осіб на місця державного замовлення спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», яка в основному передбачає моніторинг бажаючих здійснювати вступ випускників бакалаврату. В правилах прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018 відсутня формула для розрахунку конкурсного балу вступника [п. 4-6 Правил прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018], крім того згідно п.4 бал диплому не враховується. Проте він був складовою рейтингу [<https://vstup2018.edbo.gov.ua/offer/487451/>].

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В відомостях про самооцінювання ОП вказано, що питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» [https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/POLOZHENNYA_pro-akademichnu-mobilnist-1.pdf]. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Водопостачання та водовідведення» не приймали участі в академічній мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті регулюється Положенням про організації освітнього процесу [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-go-protsesu.pdf>] та Тимчасового порядку визнання у ДВНЗ ПДАБА результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/tymchasovuj-poryadok.pdf>]. В документах описані відповідні процедури і можливість їх застосування. Правила є чіткими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Водопостачання та

водовідведення» не практикували визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті [Зустріч 3,6] та мало поінформовані про такі можливості.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО розроблені документи щодо правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, покращити інформування ЗВО про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Програми фахових та додаткових випробувань розмістити на сайті ЗВО. Провести опитування здобувачів вищої освіти щодо фахового випробування в частині достатності часу в кількості 60 хв на виконання завдань та розуміння завдань.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертна група вважає, що за критерієм 3 є загалом відповідність, встановлені недоліки частково вже виправлені в Правилах прийому у 2020 році, це стосується наявності формули конкурсного балу. Рекомендовано запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, покращити інформування здобувачів вищої освіти про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Стандарт Вищої Освіти України за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» на даний час відсутній. Освітньо-наукову програму «Водопостачання та водовідведення» за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти робоча група Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (далі - ПДАБА) розробляла виходячи з досвіду розробки і викладання на ОП бакалаврського, магістерського рівнів, паспорта спеціальності на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук, пропозицій та рекомендацій роботодавців [41-43, протокол кафедри №10 від 18.04.18р., протокол кафедри №13 від 06.06.18р.]; пропозицій здобувачів вищої освіти, потреб ринку праці [12], а також бралось до уваги ОПП КНУБА, ХНУБА, НУВГП [13-15]. Все це було підтверджено під час інтерв'ювання фокус-груп [Зустріч № 1, 2]. Анкетування проходить як мінімум раз на рік [10] (анкета якості освітньої програми). Пропозиції щодо вдосконалення ОНП розглядаються на засіданнях кафедр і, в разі позитивної оцінки, доносяться до гаранта. Вивчення освітніх компонентів здійснюється із застосуванням різних методів, які передбачені «Положенням про організацію освітнього процесу ПДАБА» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-gorotseu.pdf>] та робочими програмами й силабусами навчальних дисциплін [<https://pgasa.dp.ua/syabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>]. Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, лабораторних робіт та самостійної роботи студентів. Форми та методи навчання і викладання на даній освітньо-науковій програмі сприяють досягненню заявлених цілей. В умовах карантину викладачі і студенти оперативно перепрофілювалися на сумісну роботу за допомогою дистанційних засобів [Зустріч 3 зі здобувачами вищої освіти, Зустріч 5 з академічним персоналом]. Керівництво ПДАБА видало відповідні накази [<https://pgasa.dp.ua/hp/e-doc/nakazi/>] і розробило методичні вказівки про проведення освітнього процесу за допомогою дистанційних засобів та отримало ліцензійну програму Office 365 [Зустріч 1 з керівником та менеджментом ЗВО]. Відповідність форм і методів навчання і викладання вимогам студентоцентрованого підходу з'ясовано в процесі спілкування зі студентами [Зустріч 3, 6 зі здобувачами]. Форми навчання в цілому забезпечені навчально-методичними матеріалами, які знаходяться в бібліотеці і частково на сайті, де студенти мають доступ до

матеріалів.[34-38]. При зустрічі з фокус-групою здобувачів [Зустріч 3, 6 зі здобувачем] отримано підтвердження анкетування щодо вибору дисциплін, процедуру оформлення індивідуального плану студентів [18-21].

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Текст освітньо-наукової програми розміщено на сайті ПДАБА [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/onp-vodopostachannya-ta-vodovidvedennya-192-mn-magistry-2018.pdf>], де з нею можуть ознайомитися всі зацікавлені особи. Хоча історія змін не відображена на сайті та не має проекту ОНП 2020 року. За іншою адресою розміщено силабуси (<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>) обов'язкових і вибіркових компонентів із зазначенням цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання знань. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та викладачами з'ясувалося, що інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на першому занятті відповідної компоненти [Зустріч 3, 6 зі здобувачами]. Здобувачі запевнили, що інформація цілком доступна і зрозуміла.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В експертної групи виникли складнощі у підтвердженні відповідності п.5 ст. 5 Закону України "Про вищу освіту", про дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30%. Під час зустрічі з гарантом ЕГ задала відповідне питання [Зустріч 2] на що не отримала чіткої відповіді, які освітні компоненти складають дослідницьку складову. У спілкуванні зі студентами з'ясувалося, що вони ознайомлені з тематикою науково-дослідницької роботи кафедр. Поєднання навчання і досліджень здобувачами ВО підтверджується участю здобувачів у наукових конференціях, наприклад – Міжнародна науково-технічна конференція молодих вчених «Наука і техніка : перспективи ХХІ століття» (18-19 квітня 2019 р., м. Дніпро), Всеукраїнська науково-практична конференція «Інтелектуальна власність в Україні: проблеми та перспективи розвитку в інформаційному суспільстві» (28- 29 листопада 2019 р., Дніпро-Київ) , I і II науково-практична конференція студентів ДВНЗ ПДАБА- 2019, 2020 рр.), де студенти публікують тези разом з науковими керівниками, а також присутні публікації студентів у наукових фахових виданнях та Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт [40].

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Згідно з «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osviti.pdf> викладачі регулярно оновлюють методичні матеріали освітньо-наукової програми «Водопостачання та водовідведення» <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-monitoring-yakosti-osviti.pdf> Крім того, створено відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketynngu-ta-proforiyentatsijnoyi-roboty>, який проводить регулярні опитування з метою удосконалення викладання на освітній програмі [10]. Спілкування з фокус-групою студентів це підтвердило [Зустріч 3, 6 зі здобувачами]. Результатів анкетування на сайті академії не виявлено, але на запит експертної групи гарант надав ці матеріали [33]. Впровадженню наукових досягнень і сучасних практик у освітній процес сприяють професійні підприємства: ТОВ Хімічна фабрика «ОСНОВА», ТОВ «Дніпроводпроект», ПАТ «Дніпрокомунпроект» [11], а також власні лабораторії [Зустріч "Огляд матеріально-технічної бази"].

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Викладачі факультету цивільної інженерії та екології, у тому числі і даної освітньо-наукової програми, мали стажування у навчальних закладах Польщі, Словаччини, Німеччини, Франції, що підтверджено звітами, угодами про навчання, дипломами, сертифікатами [46] та наказами на відрядження, і це має вплив на інтернаціоналізацію діяльності даної освітньо-наукової програми. Здобувачі по даній ОНП не брали участь у стажуванні, хоча отримують інформацію про можливість участі у міжнародних обмінах, проектах, конкурсах для здобувачів та викладачів на веб-сторінці навчально-наукового центру міжнародного співробітництва на сайті ПДАБА <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/nncic/>. Викладачі ПДАБА беруть участь в програмах Tempus SEHSI, Tempus SEHUD, Erasmus+, Результати міжнародної діяльності викладачів використовуються при підготовці атестаційних робіт магістрів, наукових праць. У переважній кількості викладачів створені профілі в наукометричних базах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Проводиться перегляд і вдосконалення матеріалів ОНП, до цього процесу залучаються всі зацікавлені сторони. Здобувачі вищої освіти в цілому залучаються до наукової роботи, результати спільних наукових досліджень викладачів публікуються у вітчизняних фахових і закордонних виданнях, збірниках наукових статей і матеріалах конференцій. Розвинені міжнародні зв'язки академії, що підтверджено сертифікатами і угодами про навчання з навчальними закладами Польщі; Хорватії, Німеччини. В умовах карантину колектив Академії і здобувачі вищої освіти спільно та оперативно налаштували освітній процес з використанням дистанційних засобів навчання (є наявності ліцензійна платформа Office 365).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група дійшла висновку, що для подальшого удосконалення освітнього процесу в дистанційному режимі, колективу академії необхідно використати всі можливості ліцензійної платформи навчання Office 365. Це дозволило б впровадити ідентифікацію студентів і контроль викладачів. Також, експертна група вважає за необхідне, переглянути програмні результати навчання (роботодавець-випускник-здобувач-науково-педагогічний працівник). Експертна група пропонує звертати більше уваги на дослідницьку складову за ОНП: виконання наукових робіт за кошти державного бюджету України, наукових робіт за кошти підприємств, участь у міжнародних наукових програмах, індекс цитувань академічного персоналу у міжнародних наукометричних базах потребує підвищення, міжнародні програми для здобувачів вищої освіти. Рекомендується систематизувати і узагальнити інформацію про результати анкетувань і опитувань на сайті академії в розрізі ОНП «Водопостачання та водовідведення». Активізувати впровадження у навчальний процес сучасних комплексів з проектування на основі «BIM (Building Information Modeling) технологій», та платформи AutoDesk для досягнення конкурентоспроможного рівня випускників на ринку праці, програм наукового опрацювання результатів експериментів та їх планування, моделювання роботи мереж та споруд.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група дійшла висновку, що методи навчання та викладання за освітньо-науковою програмою «Водопостачання та водовідведення» дають можливість здобувачам вищої освіти в цілому досягнути заявлених в освітньо-науковій програмі цілей та програмних результатів навчання, в цілому відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи. Освітньо-наукова програма загалом відповідає Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

В ході спілкування зі студентами експертною групою було встановлено, що інформування здобувачів освіти щодо форм поточного та екзаменаційного контролю проходить на початку семестру. Вимоги чіткі та зрозумілі. Фінальна оцінка з дисципліни формується на основі 2-3 змістових модулів (по 100 балів кожен) та іспиту (також 100 б.) – для підсумку береться середня арифметична. Курсова робота/проект враховується окремою оцінкою, як окрема освітня компонента. Оцінка за змістовний модуль формується накопиченням балів за відвідування лекцій, підготовку до занять, виконання контрольних та лабораторних робіт [Зустріч 5]. Розподілення балів прописано у силабусах. Силабуси є у вільному доступі на сайті академії (<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>). Під час спілкування ЕГ зі студентами, останні повідомили, що система оцінювання зрозуміла. Розклад екзаменаційної сесії, зі слів студентів, оприлюднюється своєчасно на сайті академії (<https://pgasa.dp.ua/timetable/index.html>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Формою атестації за ОНП “Водопостачання та водовідведення” є кваліфікаційна робота магістра [53]. Атестація відбувається зазвичай в кінці травня на 39 тижні навчання. В 2020 році атестація відбулася 28 травня, про що ЄГ наданий протокол екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти [54]. Атестації передують підготовка кваліфікаційної роботи, яка в ОНП має на думку ЄГ не зовсім коректну назву “Захист кваліфікаційної роботи” в кількості 29,5 кредитів. Тематика кваліфікаційних робіт включає питання, як досліджень так і питання обґрунтування та покращень систем водопостачання та водовідведення. Атестацій у формі кваліфікаційного іспиту не передбачено. Захист кваліфікаційних робіт відбувається перед екзаменаційною комісією, що складається з 5 чоловік [52], що підтверджено протоколом засідання Екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти №7 від 28 травня [54].

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Згідно силабусів та інформації, виявленої під час інтерв’ювання здобувачів освіти передбачена система поточного контролю знань шляхом проведення контрольних робіт. Форма контрольної роботи – на розсуд викладача, але студенти стверджують, що на початку семестру повідомляється кількість поточних контрольних робіт та їх форма. Склад питань для проведення екзамену затверджується на засіданні кафедр, що підтверджено відповідними протоколами [47]. Науково-педагогічним персоналом була описана процедура повторного проходження іспиту та його оскарження. Студент має право оскаржити результати і повторно здати іспит своєму викладачу, на третю спробу здача відбувається комісією, яку формує декан. Процедура вирішення конфліктних ситуацій передбачена у «Порядку процедур врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг», проте стейкхолдери вказали, що на їхньому досвіді таких ситуацій не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У Придніпровській державній академії будівництва та архітектури визначені чіткі стандарти щодо дотримання академічної доброчесності. Вони регулюються «Кодексом честі» академії, «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату від 29.01.2020р.». Дані документи оприлюднені на сайті (https://pgasa.dp.ua/hp/dobrochesnist/nr_documents/). Здобувачі вищої освіти 2 року навчання (на даний момент випускники) підтвердили експертній групі, що їх кваліфікаційні роботи було перевірено на плагіат в системі Unichек, по результатам перевірки студентам була видана довідка з інформацією про збіги [51]. Довідка прикріплюється до кваліфікаційних робіт. Ліміт збігів 39%, що підтвердили стейкхолдери. Перевіркою на плагіат займається відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи. Дисертаційні роботи НПП також перевіряються на антиплагіат в системі Antiplagiat, з даною фірмою в академії підписано договір про співробітництво [55]. Проявів корупції експертною групою під час розмови зі стейкхолдерами не виявлено. Курсові роботи та проекти не перевіряються на антиплагіат, проте адміністративний персонал запевняє, що в скорому часі планують ввести перевірку курсових робіт та проектів на антиплагіат. Окрім боротьби з плагіатом, пропаганди академічної доброчесності експертною групою не виявлено. Також варто вказати на певне порушення академічної доброчесності на прикладі ОК з блоку №1 «Спецкурс: Технології проектування систем водопостачання та водовідведення» (кількість кредитів ЄКТС 14,5) [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/10/Spetskurs.-Tehnologiya-proektuvannya-system-vodopostachannya-ta-vodovidvedennya.pdf>] та ОК з блоку №2 «Особливості проектування мереж та споруд промислових стічних вод» (кількість кредитів ЄКТС 14,5) [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osoblyvosti-proektuvannya-merezh-ta-sporud-promyslovyh-stichnyh-vod-1.pdf>] які є ідентичними, проте мають різні назви.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

До сильних сторін ОП можна віднести добре інформування студентів стосовно критеріїв оцінювання поточного та екзаменаційного контролю, інформування стосовно строків. В ОП чітко прописано розподілення балів та метод

формування оцінки. Зрозумілі вимоги кваліфікаційної роботи. Передбачена та розписана система здачі, перездачі та оскарження результатів екзаменів. Діє система перевірки на плагіат.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На думку експертної групи ускладнена система формування підсумкової оцінки з дисципліни (наявність 2-3 змістових модулів та екзаменів, з яких вираховується середнє арифметичне). Низький рівень пропагування академічної доброчесності, окрім протидії плагіату. Рецензування кваліфікаційних робіт варто здійснювати науковцями відповідного профілю, ЕГ вважає, що у викладачів кафедри опалення, вентиляції та якості повітряного середовища можуть виникнути труднощі в рецензуванні наукових робіт з водопостачання та водовідведення. Оскільки ЗВО присвоює професійні кваліфікації: науковий співробітник та викладач ВНЗ то варто в якості голови екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти залучати провідних науковців України та світу, які мають відповідні наукові ступені та індекси цитувань в наукометричних базах. Варто посилити питання академічної доброчесності в кваліфікаційних роботах, зокрема посилення в тексті на літературні джерела вказані в списку використаних джерел, повноту посилань на використані джерела, використання сучасних літературних джерел. Гаранту варто проаналізувати підсумки перевірок на антиплагіат в частині основних джерел схожості (часто цими джерелами є реферати чи інші не наукового напрямку джерела), кількості підміни символів тощо. Науковість кваліфікаційних робіт потребує підсилення.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Під час акредитації експертною групою було встановлено ряд недоліків в контексті критерію 5 проте за підсумками обговорень експертна група прийшла до висновку, що за критерієм 5 в цілому має місце “загалом відповідність”. Експертна група вважає, що освітні процеси за критерієм 5 організовані в ЗВО та за ОНП “Водопостачання та водовідведення” на достатньому рівні і ЗВО має потенціал для покращення цих процесів.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП «Водопостачання та водовідведення» другого (магістерського) рівня вищої освіти, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Підбір викладачів для забезпечення відповідного освітнього компонента ОНП здійснюється з урахуванням цілей освітньої програми, компетентностей та програмних результатів навчання. На запит експертної групи своєчасно було надано більш коректно заповнена таблиця 2 відомостей про самооцінювання освітньої програми [57]. Оскільки подана таблиця 2 у відомостях про самооцінювання не містить даних про публікації викладачів та відповідні посилання на їх профілі у Google Scholar, ORCID, Scopus даною таблицею підтверджено коректність їх підбору.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регламентуються «Положенням щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Придніпровської державної академії будівництва та архітектури», розміщеного на веб-сайті академії за посиланням <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/polozhennya-pro-konkurs.pdf>, є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень викладання відповідно до цілей освітньої програми. Однак, дане Положення важко знайти без мапи сайту, так як воно мало б бути розміщено у розділі «Публічна інформація». Під час онлайн-зустрічі з викладацьким складом ОНП «Водопостачання та водовідведення» встановлено, що процедури та критерії конкурсного відбору всім відомі.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ПДАБА активно залучає фахівців регіону у галузі будівництва до організації та реалізації освітнього процесу, про що свідчить аналіз онлайн-зустрічей з роботодавцями, викладачами, адміністрацією академії та студентами. Роботодавці мають можливість брати участь у розробці та вдосконаленні ОНП «Водопостачання та водовідведення», навчальних планів, силабусів, узгодженні тематики магістерських кваліфікаційних робіт, участі у проведенні атестації здобувачів вищої освіти [1-6]. З підприємствами галузі укладені договори про співробітництво [61-64], та надається можливість користування здобувачам матеріальною базою та інформативними ресурсами підприємств, проходження практик студентами, підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників. Інформація щодо баз, що забезпечують ОНП, створених на виробництві галузевих підприємств: ТОВ Хімічна фабрика «ОСНОВА», ТОВ «Дніпроводпроект», ПАТ «Дніпрокомунпроект».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ПДАБА залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців, про що свідчать результати онлайн-зустрічей зі стейкхолдерами та аналіз відповідних документів, наданих на запит експертної групи [63-64]. На додаток до відомостей про самооцінювання за даним критерієм експертна група під час онлайн-зустрічі з роботодавцями встановила наступні факти – директор «ТОВ Хімічна фабрика «ОСНОВА» викладає на кафедрі «Водопостачання та водовідведення», проводить лекційні та практичні заняття, а також є гарантом відповідної програми, надав рецензію на ОНП, що на думку ЕГ є певним конфліктом інтересів; директор ТОВ «АВД ТРЕЙД» бере безпосередню участь у розробці та корегуванні ОНП та надає бази практики для здобувачів ВО за відповідною ОНП ; провідний спеціаліст ТОВ Хімічна фабрика «ОСНОВА» є фахівцем по науково-дослідній практиці здобувачів за ОНП «Водопостачання та водовідведення» та є випускником Академії. Директором ТОВ «АВД ТРЕЙД» було запропоновано додавання до ОНП дисципліни «Мембранні технології в очищенні природних та стічних вод». Дану ініціативу було впроваджено, в ОНП 2019р. Головний спеціаліст ДТЕК «Дніпровські електромережі» запропонувала включити до ОНП окрему ОК, що забезпечує вимогу щодо законодавчого регулювання в цій сфері.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Академія сприяє професійному розвитку викладачів. Стимулювання професійного вдосконалення науково-педагогічних працівників академії регламентується положенням про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників ПДАБА <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/polozhennya-pro-konkurs.pdf>. Заохочення викладачів проходить стажування як у вітчизняних компаніях, так і за кордоном регулюється положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pidvyshhennya-kvalifikatsiyi.pdf>. Також сприяє професійному розвитку викладачів дієва система матеріального заохочення, яка здійснюється згідно із положенням про преміювання працівників ПДАБА <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiyuvannya-pratsivnykiv-i-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>. Фактом, що в тому числі підтверджує дієвість системи заохочень НПП, є виконання великої кількості пунктів ліцензійних умов переважною кількістю викладачів [57] , але з деяким відставанням викладачів, що не мають наукових ступенів. Сприяє підвищенню наукового рівня в академії наявність аспірантури, докторантури та двох спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) технічних наук.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Академія стимулює розвиток викладацької майстерності через дієву систему заохочення викладачів, яка включає різні форми матеріального та морального стимулювання. Моральне стимулювання складається з проведення конкурсу «Кращий викладач», визначення рейтингів викладачів за результатами анкетування студентів, вручення грамот та подяк. Порядок та правила преміювання працівників академії регулюються положенням про преміювання працівників ПДАБА, відповідно до якого здійснюється преміювання працівників і здобувачів вищої освіти за виконання особливо відповідальних доручень, за публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних базах даних Scopus або Web of Science та інше <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiyuvannya-pratsivnykiv-i-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf> (додаток 6.5).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ПДАБА залучає провідних фахівців у галузі будівництва до організації та реалізації освітнього процесу, залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців, деякі з яких є викладачами за сумісництвом. За договорами із галузевими підприємствами на їх виробництві створено умови щодо науково-дослідної складової, що забезпечують ОНП. Викладачі обираються на прозорій конкурсній основі відповідно цілей ОНП, регулярно підвищують рівень кваліфікації, проходять стажування, а також заохочуються зі сторони академії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендується: - для впровадження у подальшу практику доповнити в обґрунтування по викладачам у таблиці 2 Відомостей про самооцінювання ОНП даних про публікації викладачів за тематикою навчальної дисципліни, що викладає викладач на ОНП, із відповідним посиланням на їх профілі у Google Scholar, ORCID, Scopus. Задля чого рекомендується усім викладачам задіяним у забезпеченні ОНП зареєструватися у Google Scholar із підтвердженою електронним адресом в <https://pgasa.dp.ua/>; - слідкувати за відповідністю напрямків науковій тематиці кафедри та НПП дисциплінам ОНП, та більше приділити уваги дослідницькій складовій та лабораторним заняттям; - прислухатися до побажань та рекомендацій роботодавців щодо формування та коригування ОНП; - більш коректно розмішувати інформацію, яка належить до публічної, на сайті академії (Положенням щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Придніпровської державної академії будівництва та архітектури).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Забезпечення досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання відбувається за рахунок академічної та професійної кваліфікації викладачів та тісної співпраці з роботодавцями. ОНП «Водопостачання та водовідведення» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає вимогам Критерію 6, а виявлені недоліки не є суттєвими і системними.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

При огляді матеріально-технічної бази експертну групу було ознайомлено з лабораторіями кафедри водопостачання, водовідведення та гідравліки. В лабораторії є певне обладнання для проведення лабораторних занять за ОНП «Водопостачання та водовідведення», також можливість проведення дослідів та експериментів є в лабораторії ТОВ «Хімічна фабрика «Основа» на умовах договору співпраці із ЗВО. Встановлені стенди з обладнанням фірм Herz та Vaillant. При бібліотеці працює 8 читальних залів, розташованих в різних корпусах. В бібліотеці є комп'ютери для використання студентів, забезпеченість комп'ютерами для навчання достатня [67-71]. Під час інтерв'ю зі здобувачами освіти експертна група дізналась про функціонування столової, студенти відзивались позитивно про якість харчування. Для студентів на базі академії діє цілий ряд безкоштовних спортивних секцій та клубів, є басейн. На території академії є доступ до вільного Wi-Fi, є 17 точок доступу, цей факт підтвердили стейкхолдери.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Академія має ліцензію на користування програмним забезпеченням MS Office 365, що дає можливість завантаження та збереження електронних методичних вказівок, електронних лекцій та інших матеріалів. Програма дає можливість проводити відеоконференції [67]. В активному користуванні Office 365 знаходиться з весни 2020 року, адміністрація та викладачі під час інтерв'ю зазначали, що планується подальше збільшення користування програмою, поповнення методичної бази. Проте експертною групою не було знайдено жодних посилань на базу з методичними вказівками та іншою допоміжною літературою, немає її і на сайті. Під час інтерв'ю студенти вказали, що методичну літературу надсилає студентам сам викладач в електронному вигляді та є можливість взяти

літературу в електронному та паперовому вигляді на кафедрі та бібліотеці. Студенти стверджували, що це не є труднощами для них. З усіх комп'ютерів академії є доступ до баз даних наукометричних журналів Scopus та Web of Science [70]. На комп'ютерах бібліотеки встановлено інформаційно-довідкову систему «Зодчий», вона надає можливість знайти та ознайомитись з нормативними документами, законами, наказами, постановами та іншими документами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертна група була ознайомлена з Декларацією відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки [74] та з Паспортом санітарно-технічного стану умов праці в ДВНЗ Придніпровській державній академії будівництва та архітектури [73]. Під час розмови з ЕГ студенти не скаржились на умови закладу. Експертна група була ознайомлена з журналом техніки безпеки для груп ОНП «Водопостачання та водовідведення» [72], стейкхолдери підтвердили регулярність інструктажів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час інтерв'ю студенти стверджували, що консультації з викладачами безкоштовні та мають плановий регулярний характер. Закладом вищої освіти придбані ліцензії на комп'ютерні програми, для ОНП ВВ інтерес представляє програма AutoCAD та Revit [67]. Здобувачі освіти мають акаунти у програмному комплексі MS Office 365, що дає можливість завантажити ліцензійні продукти Microsoft (Word, Excel, Powerpoint і т.д.). В академії на постійній основі працює психолог, який надає консультації, проводить прийом студентів та займається адаптацією першокурсників. На індивідуальних консультаціях з психологом найчастіші проблеми, з якими стикаються студенти – це грубість і зневага з боку одногрупників, деяких викладачів та навчально-допоміжного персоналу, а також стресові ситуації в особистому житті та родині.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час інтерв'ю зі студентами та адміністративним персоналом експертної групи було повідомлено, що наявні пандуси до деяких корпусів, корпуси оснащені ліфтами. Експертній групі надали фото підтвердження [75]. Студентським самоврядуванням було зазначено, що в академії не навчаються студенти з обмеженими можливостями до пересування. Здобувачі освіти вказали, що в ЗВО добре налагоджена система роботи зі студентами, а також і щодо осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В академії діє «Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією серед учасників освітнього процесу» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/12/poryadok-prodtsedury-vregulyuvannya-konfliktnyh-sytuatsij.pdf>), документ є у вільному доступі на сайті. В порядку передбачена процедура дій у випадку виникнення подібних ситуацій. Також документ регламентує дії щодо попередження конфліктних ситуацій, домагань, дискримінації та корупції. Стейкхолдери зазначали, що на їх пам'яті конфліктних ситуацій не відбувалось.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Добре забезпечення комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням, наявність ліцензії на MS Office 365 та початок активного використання програми, покриття вільного Wi-Fi по території академії. З комп'ютерів академії наявний доступ до баз даних Scopus та Web of Science, до інформаційної бази «Зодчий». Наявна чітка та зрозуміла процедура вирішення конфліктних ситуацій. Добре розвинена інфраструктура академії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

На даний момент відсутня єдина електронна база даних, звідки студент може завантажити методичні вказівки та іншу допоміжну літературу, здобувачам доводиться шукати в різних джерелах, в тому числі не електронних. Освітній процес не повністю забезпечений навчально-методичною літературою. Потребує зміна відношення до здобувачів вищої освіти, а саме – це грубість і зневага з боку одногрупників, деяких викладачів та навчально-допоміжного персоналу, яка вказана у відомостях про самооцінювання на сторінці 19 та частково підтверджена на зустрічі.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Під час проведення акредитації експертною групою за критерієм 7 були виявлені недоліки, які, по ствердженню гаранта та адміністрації ЗВО, в найближчому часі вже заплановано ліквідувати. У зв'язку з тим, що за критерієм 7 експертною групою було виявлено певну кількість сильних сторін, прийнято рішення, що програма загалом відповідає критерію за цими показниками. Освітнє середовище організовано на достатньому рівні.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюється в академії Стандартом ОП 03-20 «Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» від 26.05.2020 р., [76], який оприлюднено у відкритому доступі на офіційному веб-сайті академії <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Standart-OP-03-20.pdf>. Згідно Стандарту, перегляд та оновлення освітніх програм, як правило, здійснюється після нормативного терміну підготовки, (або у разі причин вказаних в п.п.5.3), за участі всіх стейкхолдерів освітнього процесу.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Всі учасники освітнього процесу, в тому числі здобувачі, мають змогу донести своє бачення щодо ОНП через сторінку громадських обговорень <https://pgasa.dp.ua/discussions/>. Представники органів студентського самоврядування під час онлайн-бесіди підтвердили, що включені до складу вчених рад академії та факультету цивільної інженерії та екології, на засіданнях яких проходять обговорення, схвалення, затвердження освітніх програм та змін до них, обговорення процедур забезпечення якості освіти, в тому числі, за ОНП [79-81, Зустріч №4 з представниками студентського самоврядування]. У ЗВО започатковано систему збору та опрацювання інформації щодо удосконалення ОНП. Здобувачів запрошують на засідання кафедри [1-6], відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи проводять опитування студентів <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketingu-ta-proforiyentatsijnoi-roboty/>, результати яких передають для реагування до адміністрації факультетів та завідуючих кафедр відповідних ОНП. В свою чергу, студентська рада <https://pgasa.dp.ua/hp/km/> також проводить опитування серед здобувачів щодо якості освітньої діяльності за освітньо-науковою програмою. Результати опитувань доводяться до відома гаранта програм, деканів факультетів. Результати опитувань було враховано стосовно змісту окремих освітніх компонентів програми [Зустріч 4].

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

До періодичного перегляду ОНП залучаються представники роботодавців, що підтверджується протоколами кафедри [1-6]. Обговорення програм проходить з представниками профільних організацій на форумах, науково-практичних та науково-методичних конференціях, а також під час проходження виробничих та науково-дослідних практик. Під час розмови з відповідною фокус-групою [Зустріч 7], директор ТОВ «АВД ТРЕЙД» повідомив про те, що тісно співпрацює з факультетом цивільної інженерії та екології та кафедрою «Водопостачання та водовідведення» та регулярно надає пропозиції щодо вдосконалення ОНП, особливо це стосується збільшення

практичної підготовки здобувачів та вивчення ВІМ технологій, а також популяризацію мембранних систем очистки води. Представником ТОВ Хімічна фабрика «ОСНОВА», було повідомлено, що велика кількість випускників ПДАБА є працівниками їх компанії, тому вони також зацікавлені у вдосконаленні ОНП. Головний спеціаліст ДТЕК «Дніпровські електромережі» також зацікавлена співпрацею з академією та кафедрою зокрема, так як є її випускницею. Хоча дана співпраця відбулася порівняно недавно, однак вже є деякі міркування щодо перегляду ОНП саме щодо питання нормативно-правового регулювання в цій сфері та включення відповідної освітньої компоненти в ОНП. Також роботодавці підтвердили, що входять до складу комісій по захисту практик, це їм дає можливість додатково оцінити рівень підготовки здобувачів з метою запрошення найкращих на працевлаштування в свої компанії.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Одним з інструментів комунікації з випускниками є, створений у ЗВО відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи, що займається також і роботою з випускниками <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketyngu-ta-proforiyentatsijnoi-roboty/>. Під час проведення онлайн-акредитації, випускники підтвердили тісний зв'язок з кафедрою та факультетом, а також розказали про традицію проведення зустрічей з роботодавцями у вигляді ярмарків професій. Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями експертною групою було з'ясовано, що роботодавці звертаються з пропозиціями щодо працевлаштування випускників, підтверджують попит на випускників за даною освітньою програмою на ринку праці. Для студентів, які не працевлаштувалися, при наявності вакансій, співробітники відділу пропонують їм вакансії, інформація в повному обсязі присутня у відділі, а також продубльована на відповідній випусковій кафедрі

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В 2019 році в ПДАБА створено відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketyngu-ta-proforiyentatsijnoi-roboty/>, що займається вивченням та узагальненням стану проведення моніторингу якості знань студентів на факультетах академії, відповідності якості знань студентів освітнім програмам згідно з стандартами вищої освіти, підготовкою пропозицій щодо усунення недоліків, виявлених під час контрольних моніторингових перевірок (на даному етапі відділ тільки розпочав свою роботу). Спілкування зі стейкхолдерами освітнього процесу підтверджує, що у ЗВО наявні механізми щодо виявлення та реагування на недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації освітньої програми, але вони потребують більш злагодженої взаємодії та своєчасного реагування.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Ознайомившись з рішенням, зауваженнями та рекомендаціями Національного агентства за акредитаційною експертизою освітньо-професійної програми освітнього рівня магістр «Водопостачання та водовідведення» за 2019/2020 навчальний рік, експертна група відмітила такі позитивні зрушення: сайт постійно оновлюється і поповнюється інформацією як загального характеру, так і стосовно ОНП; створено відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи для систематизації та узагальнення інформації про результати анкетувань і опитувань для встановлення зворотного зв'язку із зацікавленими учасниками освітнього процесу (відділ тільки розпочав свою роботу); працює ліцензована платформа Office 365; в проєкті ОНП Водопостачання та водовідведення 2020 р передбачається більша можливість для формування здобувачами ВО індивідуальної траєкторії за рахунок збільшення кількості вибіркових дисциплін. Під час розмови з адміністрацією, менеджментом та гарантом ОНП, вони підтвердили, що розуміють необхідність удосконалення освітнього процесу та працюють над цим питанням, але деякі зміни вимагають тривалого часу для впровадження.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В Академії сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОНП, що базується на Кодексі академічної доброчесності <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/z-vstavkami.pdf>. При проведенні зустрічей, експертна група відмітила зацікавленість та готовність усіх членів академічної спільноти до удосконалення та спільного вирішення питань задля досягнення підвищення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертна група відмітила те, що представники студентського самоврядування мають змогу впливати на освітній процес. Також є традиція підтримки зв'язку та відслідковування кар'єрного шляху випускників за ОНП «ВВ». В ПДАБА функціонує відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи, що займається вивченням та узагальненням стану проведення моніторингу якості знань студентів на факультетах академії, відповідності якості знань студентів освітнім програмам згідно з стандартами вищої освіти, підготовкою пропозицій щодо усунення недоліків, виявлених під час контрольних моніторингових перевірок.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Вважаємо за необхідне під час перегляду освітніх програм вибірково складову подати у вигляді каталогів дисциплін (а не блоків №1, №2...) задля більш ефективної індивідуальної траєкторії студента. Більшу увагу рекомендуємо приділити пропозиціям роботодавців, так як вони диктують фахові вимоги до майбутніх спеціалістів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розробки, затвердження, моніторингу та перегляду ОНП, намагаючись враховувати позиції та потреби усіх стейкхолдерів. За винятком того, що деякі розглянуті питання забезпечення якості вимагають удосконалення, експертна група прийшла до висновку, що загалом ОНП відповідає Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В академії є цілий ряд документів, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Це «Кодекс честі», «Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг», «Порядок роботи зі зверненнями», «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату» та інші документи. Вони є у вільному доступі на сайті (https://pgasa.dp.ua/hp/dobrochesnist/np_documents/). В ПДАБА діє постійна комісія з етики та доброчесності (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/05/kopyua-polozhennya-ostannya-versiya.pdf>). Під час інтерв'ю здобувачі освіти не скаржились на некомпетентну поведінку викладачів. Вони зазначили, що студент може з легкістю потрапити на прийом до представника адміністрації. Викладачі проводять консультації безкоштовно, регулярно за планом.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОНП «Водопостачання та водовідведення» за 2018 рік була оприлюднена на сайті 06 липня 2018 року, ОНП «Водопостачання та водовідведення» за 2019 рік була оприлюднена 05 липня 2019 року [83]. На даний момент на сайті в розділі громадські обговорення є доступ до освітньо-наукової програми «Водопостачання та водовідведення» та можливість внесення коментарів та побажань на пошту гаранта програми (<https://pgasa.dp.ua/discussions/educational-programs/>). Аналогічно і до інших освітніх програм, які затверджені, або знаходяться у стадії проекту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та

компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

З точки зору користування, сайт ПДАБА відносно зручний, можна знайти необхідну інформацію та документацію, є навігація. На сайті оприлюднені всі освітні програми та проекти ОП, є можливість внесення побажань. Документ освітньої програми містить цілі, очікувані результати та освітні компоненти. На сайті є доступ до силябусів усіх дисциплін з детально розписаною інформацією про критерії оцінювання та контрольні заходи. Оприлюднені документи з академічної доброчесності та інформація про структурні підрозділи академії. На сайті є розклад занять, сесії та правила прийому на навчання. Зі слів учасників освітнього процесу з інформацією про розклад занять, консультацій, екзаменів та інше можна ознайомитись також на стендах біля деканатів та на кафедрах. Експертна група була повідомлена студентами, що інформація на сайті та стендах своєчасно оновлюється. Під час роботи експертної групи постійно виникали труднощі із сайтом ПДАБА - кілька днів він не працював та відбувалась атака вірусів з сайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявність документів стосовно навчального процесу та академічної доброчесності у вільному доступі. На сайті проводиться обговорення проектів та діючих освітніх програм. Сайт зручний в користуванні. Поточна інформація своєчасно оновлюється.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні докази стосовно обговорення проекту ОНП "Водопостачання та водовідведення" за попередні роки. Виникають труднощі з роботою сайту час від часу.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО відповідально ставиться до оприлюднення всієї необхідної інформації та документів на сайті, проводить обговорення проектів освітніх програм. Недоліки за критерієм не є суттєвими. При обговоренні експертною групою було прийнято рішення, що вимоги в контексті загалом відповідають критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Перелік документів у звіті ЕГ ПДАБА ОНП ВВ.pdf</i>	1Yidf8V8a1vi5GmjaRu7dKf+83Q2Q7metOnzBXJn3q8=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Грицина Олександр Олексійович

Члени експертної групи

Косьмій Михайло Михайлович

Чистяков Артем Олександрович